

UTLENDINGSNEMNDA
UNE

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
14/003812

Vår referanse
14/00504-2

Dato
01.10.2014

Høring om endringer i utlendingsloven (24-årsgrense for familieetablering)

Utlendingsnemnda (UNE) viser til departementets brev av 26.06.2014.

24-årskravet

De foreslåtte endringene i loven vil kunne gjøre det mer utfordrende for den enkelte utlending å forutberegne sin rettsstilling. Slik regelverket er forslått oppbygget, kan det fremstå som noe uoversiktlig hva som for ulike tilfeller er alderskravet for familieinnvandring til Norge. Etter utlendingsloven § 40 annet ledd er utgangspunktet at partene må være over 18 år. Med de nye bestemmelsene innføres en unntaksvis skjerpelse av dette vilkåret, slik at det i enkelte tilfeller er et 24-årskrav. Dernest innføres et unntak fra unntaket slik at det i enkelte tilfeller likevel ikke er et krav om at partene er 24 år. På denne bakgrunn foreslår vi at departementet vurderer å samle reglene om alderskravet for familieinnvandring i en og samme bestemmelse, hvor det klart fremgår hovedregel, unntak og eventuelt unntak fra unntak.

De øvrige vilkårene for familieinnvandring med ektefelle eller samboer må fortsatt være oppfylt for at tillatelse kan gis. Det er neppe nødvendig å henvise til disse bestemmelsene i lovteksten, slik det er gjort f.eks. i forslaget til endret utl. § 40 annet ledd.

Begrepene «familieetablering», «samlivet var etablert» og «levd i et etablert samliv»

Bruken av begrepet «familieetablering» i overskriften til ny bestemmelse i utl. § 40 b kan være egnet til å komplisere regelverket. Begrepet fremstår som overflødig, og synes egnet til å skape forvirring om når bestemmelsen kommer til anvendelse. Vi viser til omtalen av begrepet «familieetablering» i NOU 2004:20 Ny utlendingslov på side 213 og 216, hvor nettopp husstandsfellesskapet og lengden på dette er sentralt for å avgjøre om man står overfor et etableringstilfelle eller et gjenforeningstilfelle. Videre viser vi til forståelsen av begrepet i Ot.prp.nr. 109 (2004-2005) Om lov om endringer i utlendingsloven (beskyttelse mot tvangsekteskap og mishandling i ekteskap og vern av utenlandske arbeidstakeres lønns og arbeidsvilkår mv.) s. 17.

Vi viser til at når et samliv anses etablert forstås ulikt avhengig av hvilken bestemmelse som tolkes, selv om familierelasjonen som behandles er den samme. Vi viser til at ordlyden «etablert samliv» i utlendingsloven § 40 femte ledd tolkes dit hen at samlivet anses etablert når partene har bodd sammen i minst 6 måneder. Se Ot.prp.nr. 109 (2004-2005) Om lov om endringer i utlendingsloven (beskyttelse mot tvangsekteskap og mishandling i ekteskap og vern av utenlandske arbeidstakeres lønns og arbeidsvilkår mv.) s. 17.

Slik UNE forstår departementet, skal ordlyden «samlivet var etablert» og «partene har levd i et etablert samliv» i henholdsvis bokstav a og b i forslaget til ny utl. § 40 b ha likt meningsinnhold. Det kan være en fordel med lik ordlyd hvis bestemmelsene skal ha samme meningsinnhold. Det vil også kunne bli vanskelig for utlendingen å forutberegne sin rettsstilling, da et ekteskap i det ene henseende vil anses som «etablert

UTLENDINGSNEMNDA

Besøksadresse: Stenersgata 1 B/C
Postboks 8165 Dep. 0034 Oslo

Tlf: 21 08 50 00 Faks: 21 08 50 01
Internett: <http://www.une.no>

Org.nr: 9820 19095
Bank: 7694.05.02302

samliv» på bakgrunn av formaliteter, mens det i det annet henseende ikke anses som et etablert samliv fordi partene ikke har bodd sammen i samme husstandsfellesskap av en viss varighet.

Kan-skjønn

UNE har merket seg at bestemmelsen er ment som en snever unntaksregel. Det vil være en fordel om departementet ved ikrafttredelsen sier noe om hvilke hensyn som kan være relevante i vurderingen av om det kan gjøres unntak fra 24-årskravet.

«Åpenbart frivillig»

UNE har merket seg departementets uttalelse på s. 12 i høringsbrevet om at det generelt ikke vil være tilstrekkelig for å gjøre unntak fra 24-årskravet at ektefeller som har opprinnelse i en kultur med tradisjon for arrangerte ekteskap, i intervju forsikrer om at ekteskapet er frivillig. Uttalelsen kan forstås dithen at det vil være tilstrekkelig for utlendingsmyndighetene å vise til at søkeren har sin opprinnelse i et bestemt land eller område for ikke å gjøre unntak – med mindre det foreligger individuell informasjon som med styrke taler for en motsatt konklusjon. Hvilke krav som skal stilles til forvaltningens opplysning av saken på dette punkt - i lys av søkerens eget ansvar for å frembringe informasjon av betydning for søknaden – kan ev. kommenteres av departementet ved ikrafttredelse av bestemmelsen.

UNE bemerker videre at ordlyden i forslag til ny utl. § 40 b og forslag til ny utf. § 10-11 annet ledd er ulik. Slik UNE leser høringsbrevet er innholdet i de ulike formuleringene ment å være likt. I så fall kan det være en fordel å benytte samme ordlyd.

«Paret åpenbart er i stand til å forsørge seg selv»

Denne passusen er tatt inn i forslag til ny utl. § 40 b annet ledd. Ordlyden tilsier at paret i fellesskap kan oppfylle underholdskravet. Dette bryter med nåværende hovedregel om at det er referansen alene som kan oppfylle vilkåret, jf. utf. § 10-8 første ledd. Vi viser til UNEs høringsuttalelse d.d. til departementets forslag i brev 26.06.2014 om endringer i utlendingsforskriften om heving av underholdskravet og ny hjemmel for unntak.

Etter UNEs oppfatning bør underholdskravet ikke bringes inn som vurderingstema i personkretsavurderingen. Dette vil antakelig påvirke saksavviklingen. Man går i dag ikke inn på en vurdering av underhold dersom parten uansett ikke faller inn under personkretsen. Og man går ikke inn på en vurdering av personkretsen dersom underholdskravet ikke er oppfylt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

UNE antar at de aller fleste som får avslag av UDI på sin søknad om familieinnvandring som følge av den nye bestemmelsen, vil påklage vedtaket til UNE. Med departementets forslag til nye regler, må det påregnes at en del av disse sakene vil by på kompliserte vurderinger og ressurskrevende saksbehandling. Men med de forutsetninger departementet legger til grunn i høringsbrevet, vil trolig de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget likevel ikke bli store for UNE.

Med hilsen

Ketil Larsen
avdelingsdirektør

Øyvind Havnevik
seksjonssjef

Dette brevet er godkjent elektronisk i Utlendingsnemnda og har derfor ingen signatur.